דברי אמת — אמור

גדול כבודו בישועתיך הוד והדר תשוה עליו. דהנה כתיב וכהן כי יקנה נפש קנין כספו כו' י"ל דהנה איתא תורה קנין אחד אברהם קנין אחד ישראל (קנין אחד) שמים וארץ קנין אחד כו' י"ל ע"י אחדות יכול האדם לבא למדרגת אברהם לאהבת הבורא ב"ה וזה אברהם קנין אחד ע"י אחדות וכן ישראל להיות במדרגת ישראל אשר בו הוא ית' יתפאר וכן שמים וארץ הוא מדות טובות ומע"ט המרומז בשמים ארץ כידוע וכן תורה. וי"ל עוד אחד גי' י"ג מדות אם ממשיכין למטה ע"י זה ממשיך ופועל שיתרבה אהבה בלב ישראל להבורא ב"ה. ויותר נשכח האיך פרשתי. וזה כהן כי יקנה נפש ע"י קנין כספו שממשיך כסופו ותאותו אשר צריך לו ע"י זה יש לו התחברות עמו הוא יאכל בו פי' ע"י דבקותו בהצדיק יהי' לו תענוג מאותו יתברך לבא להצדיק וממנו נמשך להדבוקים בו ויליד ביתו אותם הנולדים ונעשים צדיקים כקטן שנולד ע"י ביתו הוא יראתו כמו שאיתא שיראה נקרא דירה הם יאכלו בלחמו הלחם שלו שבא לו מן השמים תענוג הם יאכלו עמו. וזה גדול כבודו של הצדיק בישועתיך שממשיך ממך ישועה הוד והדר ע"י הוד שמודה לך ע"י זה הדר לשון הדרי בי בתשובה שחוזרין בתשובה ע"י זה תשוה עליו לשון שוה ודומה לו כנ"ל יאכלו בלחמו:

כי לך ה' הוחלתי אתה תענה ה' אלקי. דהנה כתיב אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדי. דהנה יש אדם המתאוה נקמות בשונאיו שלא יבלבלו אותו מעבודת שמים או שמצערים אותו התפלה על זה טוב הוא להיות עיקר מגמתו לרצונו יתברך והוא להיות טוב לו ולרחם עליו שלא להיות לי שום צער וממילא ימשוך הדין על שונאיו וזה י"ל אלה כי אלה פוסל את הראשונים כי עולמות עליונים שם אין דין והם נקראים ראשנים כי נאצלו קודם לעולמות שלמטה והדין נקרא אלה שהוא פוסל את הראשונים שאין שם דין וזה אנה אם תצטרך לדון על שונאך מועדי ה' תראה להועד לך ה' רחמים זה אשר תקראו אותם מקראי קודש מעולם הנקרא קודש. וכן כדי לעשות רצונו ית' שלא יהי' לך מוניע וזה מקראי קודש ע"י זה אנה הדינין הם מועדי שאועד אני בדין על שונאיכם בשבילכם וזה י"ל כי לך ה' הוחלתי. כי. ל' מהי או לשון אם. לך ה' הוחלתי. עד אתה תענה אדני הוא באל"ף דל"ת הוא להראות אדנותו ולהפיל יראתו. אלקי. וזה אתה תענה:

במדרש והבאתם את עומר אר"י לעולם אל תהי מצות עומר קלה בעיניך שהרי ע"י מצות עומר זכה א"א לירש את הארץ שנאמר ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגוריך כו' בשכר ואתה את בריתי תשמור והוא תמוה. ונבאר קודם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר כו'. נשכח אך מעט הנזכר. דהנה בחג המצות בליל ראשון היה עליה גדולה שלא בהדרגה בפסח ובחפזון בעזר דשמיא שלא בהדרגה כלל וכן תמיד בכל פסח והקדושה נקרא ארץ החיים ואח"כ כדי להיות קיום היה העומר הוא התשובה אח"כ על העבר כדי לתקן המדות להיות יסוד לרצונו ית' תמיד כדאיתא בספר שערי קדושה והוא ע"י תשובה. וזה כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם פי' שלא לפי מדרגתכם וקצרתם את קצירה תראו אח"כ לתקן המדות ע"י התשובה וקודם הוא בדרך כלל הוא נקרא עומר ואח"כ וספרתם לכם ממחרת השבת כי הקדושה עליונה של פסח נקרא שבת קודש ואח"כ ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה פי' הספירה יהיה לכם מיום הביאכם את העומר פי' מהתשובה עילאה שהוא יום הבאת העומר הוא התשובה בדרך כלל כנ"ל תספרו ותנהרו המדות והם שבעה וכשגמר לתקן ולשוב על מדה שלימה שכלולה משבע נקרא שבת כמו שבת בראשית שהי'. ע"י גמר רצונו ית' וזה שבע שבתות תמימות תהינה פי' בשלימות וי"ל תמימות כי בזה מעוררים המדות העליונות שהם תמימות שאין בהם פגם עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים ע"י זה תשיגו חמישים יום הוא נ' שערי בינה ויום י"ל על החכמה שהוא רעין דלא אתפרשן עם הבינה ואז והקרבתם מנחה חדשה לה' תשיגו האין כי חכמה מאין תמצא ע"י זה תהיה התחדשות בכל מה שצריך יש מאין כמו [תחלת] הבריאה וזה והקרבתם מנחה חדשה לה'. והנה איתא בשם האר"י ז"ל כי בימי הספירה ראוי וטוב לתקן פגם הברית והוא כי שורש כל המדות הוא חסד האהבה שלא להיות לאדם אהבת אחרות ולא תאוות כ"א לה' והאהבה לה'

נקרא אברהם כמו שפרשנו כי כל התורה שמותיו של הקב"ה וכתיב ידע שמי יקראני ואענהו ושם האהבה בתורה הוא אברהם וכן נמי שמעתי בשם הרב המגיד מראוונא ז"ל על מצרף לכסף זה אברהם פי' צירוף אותיות לכסף הוא אהבת הבורא ב"ה הוא אברהם צירוף אותיות אברהם וע"כ כתיב אחד היה אברהם וירש את הארץ עליונה ע"כ נקרא ארץ ישראל ארץ כנען כי שמעתי בשם הרב איש אלקים מהר"ר ישראל בעש"ט דכל השבע אומות שבארץ ישראל היו כנגד השבע מדות זה לעומת זה למשל כנגד מדת חסד הוא כנען הוא תאוה אחרת וכן חתי כנגד פחד וכן כולהו ועל שהעיק' הו' האהבה להיות רק לה' ית' ולאשר רצונו ית' שנאהוב ע"כ נקרא ארץ הכנעני וי"ל עוד שע"כ נקרא ארץ הכנעני על שורשו היא היראה שזה הוא עיקר הבטחתו ית' לתת לנו ארץ חמדה טובה כו' ארץ החיים ארץ שממנה יצא לחם קאי על היראה שנקראת ארץ על שעלי' הולכים מחיל אל חיל כמו ארץ למטה כי ראשית חכמה כו' וע"כ אנו אומרים בברכת המזון על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה כו' וקשה מה מועיל לנו עתה אך כי השורש של ארץ ישראל לא פסקה מאתנו כי אין שליטה אפילו לפנים רק למטה על הגשמיות ולא על הרחניות וזה שהשכינה אתנו וע"י היראה אדם יכול לפעול רצונו ולהעלות מ"ן תורה ותפלה ומ"ט ולמשוך נחת רוח וכל מיני שפעו למטה וזה י"ל קדושים יהיו לאלקיהם כו' ולא יחללו [כו'] כי את אשי ה' כו' וכאן יש לדקדק הרבה. אך הנה איתא כל הקורא ושונה ודיבורו בנחת עם הבריות ומשאו ומתנו באמונה עליו נאמר ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר שעושה כבוד שמים משא"כ להיפוך עושה חילול השם חלילה וזה קדושים יהיו לאלקיהם ולא יחללו שם אלקיהם כי את אשי ה' לחם אלקיהם כי הם מעלים מן הגבורות המרומז באש לה' רחמים ע"י זה לחם אלקיהם ממשיך שפע קדושה שיראו גדולות הבורא ב"ה ויתגדל אלקותו וזה לחם אלקיהם כמו שאמרנו שכן ארץ ורעה אמונה ע"י שתהי' שפל בעיניך שכן לארץ תפעול נסים ונפלאות ע"י זה תתרבה אמונה כאלו אתה רועה זן ומגדל האמונה וזה ורעה אמונה וכן כאן לחם אלקיהם הם מקריבים והיו קודש אם יתנהגו כן שיהיו קדושים ולא יחללו שיראו שלא יהי' חלול השם על ידם ע"י זה והי' קודש יזכו כן שהוא יותר מקדוש שמתחיל קדושים יהי' וכן ארץ כנען נקרא כן לשון כנענים נכבדי ארץ לשון תגר הקונה ומוכר כן ע"י הקדושה והיראה יכול לעורר מ"ן להמשיך שפע ע"כ נקרא ארץ כנען (והנה כתיב צדיקים לעולם ירשו ארץ) ובעומר מתקן תיקון הברית כנ"ל וזה ע"י המצות עומר זכה א"א לירש ארץ כנען כי עיקר הוא האהבה שורש המדות וזה מרומז בא"א והוא מצותעומר ודו"ק ויותר נשכח:

בקיצור במדרש ויקחו אליך שמן זית זך כו' ר' יהושיע דסכנין כו' עיר גבורים עלה חכם ויורד עוז מבטחה גבורים מקום מלאכים שהם רק גבורים עוז היא התורה מבטחה כו' עד רבנן אמרו שכל העוסק בה בטוח הוא שגוזר ואחרים מקיימין אמ' הקב"ה למשה אתה יגעת בתורה אתה גזור וישראל מקיימין הה"ד ויקחו אליך שמן כו'. והוא תמוה. הלא זה ציווי ה' כמו כל התורה ולא גזירתו. ואיני זוכר כראוי אך זה הוא שורש הסיום הפירש כי העוסק בתורה מעורר שורש מתן תורה חרות על הלוחות חירות משעבוד מלכיות ראה ויתר גוים גם הוה גביר לאחיך אם אין כאשר תריד ע"כ יכול לגזור גזירות על שונאי ישראל שתקוים גזירתו כי אם לא קבלת התורה לא היה עולם ולא היו האומות וע"י תורה מתקיים העולם וזה גוזר ואחרים מקיים ופרושו על שהם משטרא אחרא וזה אחרים. וזה אתה גזור פי' על האומות שלא תהיה להם כח לבטל את ישראל מתורה ומצות ע"י זה ישראל מקיימין ולא דוקא משה בעצנוו כי בכל דור נצוצי משה מתפשט בששים רבוא חכמים מכ"ש אותם היודעים חסרונם ושפלים בדעתם הגם שהוא באמת כן וזה ויקחו אליך. כי הוה למיכתב ויתנו לך לכך מפרש שיקחו הטובה ליבטל כל גזירות קשות. ע"י זה אליך שמן זית כו' כי הגם שהכל מקיימין מצותיו ועוסקים בתורה אעפ"כ להיות עול' כראוי של כל א' בעצמו א"א כ"א שמתחבר תורות ומצות בשל צדיקים שהם בדחילו ורחימו כראוי כי מצא מין את מינו וניעור וע"כ המבזה רבנן היינו צדיקים שבכל דור אין לו חלק עוה"ב כי נקרא אפיקורס. כי מי יעלה המ"ט שלו אם אילו שייכות עם הצדיקים. וזה אליך שמן זית זך כמשל שמן יש בו אור ע"כ הוא דולק כן הוא תורה ומצות כה דברי כאש ותורה אור גם של פשוטי בני אדם יש בם אור כמו בשמן בהצנע כמו שאמרו רז"ל המאורשבה זזית על שיש בהם שקשה לשכחה אעפ"כ יוצא ממנה שמן שטוב לזכירה וזך מרומז על הכ"ז אותיות התורה: